

noutăți

în cercetarea minorităților naționale din România



GUVERNUL
ROMÂNIEI

INSTITUTUL PENTRU
STUDIAREA PROBLEMELOR
MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

400697 Cluj Napoca
Str. Gavril Muzicescu, nr. 5
Tel: 0364 103 154; 0364 116 261
Fax: 0364 103177
E-mail: office@ispmn.gov.ro
www.ispmn.gov.ro

▪ cărți

Novotný, Vít (editor): *Unity in Adversity: Immigration, Minorities and Religion in Europe*. [Unitate în adversitate. Imigrare, minorități și religie în Europa] Wilfried Martens Centre for European Studies, Brussels, 2017. 181 p.

Abstract. Programul intitulat *Politici de cultură, etnicitate și religie* a fost inițiat de către Wilfried Martens Centre în 2015 cu scopul de a sprijini Partidul Popular European în dezvoltarea „unui limbaj comun” în privința unității și diversității din Europa. Printre alte proiecte, programul a inclus și elaborarea volumului de față. Volumul conține 16 studii structurate în două capitole intitulate *European values, religion and human rights*, respectiv *Immigration and minorities*. În perspectivă comparativă, cazul României și al minorităților naționale din România apare explicit în trei studii, acestea fiind următoarele: *The Protection of Autochthonous Minorities in Europe: Developments and Challenges* [Protecția minorităților autohtone în Europa: Evoluție și schimbare] de Sergiu Constantin, *Minority Representation in the New EU Member States* [Reprezentarea politică a minorităților în noile statele membre ale UE] semnat de István Gergő Székely și István Horváth, respectiv *Autochthonous Minorities and the Structuring of National Education Systems* [Minoritățile autohtone și structurarea sistemului național de educație] de Șerban Iosifescu.

Volumul integral poate fi consultat pe pagina web a [Wilfried Martens Centre](#).

Pogonyi Szabolcs: *Extra-Territorial Ethnic Politics, Discourses and Identities in Hungary*. [Politici etnice extrateritoriale, discursuri și identități în Ungaria] Palgrave Macmillan, 2017. 200 p.

Abstract. Cartea explorează cauzele și consecințele construcției discursive și legislative a națiunii maghiare trecând peste frontierele țării prin instituționalizarea cetățeniei și a drepturilor electorale care nu sunt condiționate de reședință. Prin analiza detaliată a politicilor maghiare naționale și de diasporă, cartea investighează modul în care angajarea politică a maghiarilor nerezidenți afectează relațiile etnice între state și în cadrul acestora. Pe lângă acestea, cercetarea abordează și felul în care schimbările instituționale și strategiile discursive materializează și redefinesc narativele apartenenței etnice și percepția de sine a maghiarilor care trăiesc în afara Ungariei. În cercetare este aplicată o metodologie calitativă multidisciplinară care include analiza instituțională (istorică, alegerea rațională, sociologice), analiza de discurs și alte metode interpretative. Prin îmbinarea mai multor metode, cartea oferă o cunoaștere mai aprofundată a subiectului față de ceea ce analizele instituționale din această arie au oferit până la această oră.

Popa, Ion: *The Romanian Orthodox Church and the Holocaust*. [Biserica Ortodoxă și Holocaustul] Indiana University Press, 2017. 256 p.

Abstract. Cartea explorează rolul jucat de Biserica Ortodoxă în privința Holocaustului evreilor din România. Astfel, sunt analizate mituri care au mușamalizat rolul bisericii în sprijinirea politicilor antisemite oficiale ale guvernului român, relația bisericii cu comunitatea evreilor din România, cu iudaismul și cu statul Israel, precum și în ce măsură biserica recunoaște contribuția ei la distrugerea evreilor din România. În această ordine de idei, cartea trece în revistă cum a reacționat biserica la acuzațiile referitoare la implicarea în Holocaust, rolul jucat de Biserica Ortodoxă în susținerea discursului de negare a Holocaustului, precum și modul în care a fost modelată memoria Holocaustului în România de astăzi.

Despre detaliile de apariție a cărții vedeți pagina web a [editurii](#).

▪ reviste, articole

Anderson, Alan B.: *Ethnic minorities and minority rights in Europe: Theoretical Typologies*. [Minorități etnice și drepturile minorităților în Europa. Tipologii] ECMI Working Paper nr. 99, septembrie 2017.

Abstract. Studiul de față conține descrierea și exemplificarea a patru tipologii. Prima tipologie descriptivă este cea a situației minorităților „autohtone” și conține zece categorii (de exemplu, minoritatea trăind pe un teritoriu compact în cadrul țării, minorități peste frontiere, minorități reciproce bipartite, minorități reciproce tripartite, minoritate impusă internațional etc.) A doua este axată pe situația minorităților „imigrante” (rămășițe imperiale, migranți metropolitan, migranți economici etc.) A treia tipologie conține politicile naționale alternative față de minorități, ceea ce acoperă un continuum de la abordarea negativă la cea pozitivă, adică de la genocid la recrearea statului național. A patra tipologie descrie politicile minoritare care pot varia de la activ (forma extremă fiind reprezentată de violența teroristă) la pasiv. Mai multe minorități din România (maghiari, romi, germani, ruteni, ucraineni, tătari) sunt citate ca exemple la categoriile situației minorităților „autohtone”.

Studiul poate fi accesat pe pagina web a [ECMI](#).

Gidó Attila: *Mentesítések Észak-Erdélyben*. [Excepțiile în cazul legislației antievreiești în Transilvania de Nord] *REGIO*, 1/2017, pp. 109-146.

Abstract. Ca și în celelalte teritorii ale Ungariei extinse după schimbările din perioada 1938-1941, metoda aplicării legislației maghiare antievreiești și excepțiile de sub acest proces legislativ au constituit o problemă greu de rezolvat în Transilvania de Nord (parte a Ungariei între 1940-1944). Studiul examinează reglementarea excepțiilor și mecanismele alegerii beneficiarilor în Transilvania de Nord în 1941. Textul se ocupă doar cu excepțiile acelor persoane de origine evreiască care au avut merite în luptele pentru drepturile minorității maghiare în România interbelică, sau au fost întemnițate pentru această activitate. Celelalte cazuri de excepții (cele legate de origine, de exemplu) nu fac obiectul analizei de față. Nu fac parte din analiză nici salvările organizate în timpul deportărilor din 1944, acestea desfășurându-se într-un context politic și juridic total diferit față de situația din 1941. Concluzia articolului este că pe baza meritelor dobândite, în perioada interbelică în jur de 71 capi de familie și celibatari (împreună cu membrii de familie însumând cca. 250-300 de persoane) au fost exceptați de la reglementările legislației antievreiești în Transilvania de Nord în 1941. Ei au constituit o parte infimă a populației evreiești din regiune (0,04%), astfel majoritatea evreilor au devenit cetățeni de rangul doi și au căzut victime ale deportărilor din 1944.

Studiul poate fi vizualizat integral pe pagina web a revistei [REGIO](#).

Jacob-Owen, Timothy: *Bilingual education for Romani children: Theory and practice*. [Educație bilingvă pentru copiii romi. Teorie și practică] Ecmi Working Paper, nr. 98, august 2017.

Abstract. Lucrarea de față examinează educația bilingvă ca instrument al îmbunătățirii performanțelor școlare ale copiilor romi. Studiul parcurge normele legale internaționale în legătură cu limba educației în cazul persoanelor minoritare, chestiuni teoretice ce ar trebui luate în calcul în elaborarea politicilor educaționale, și compară unele modele educaționale alternative. Urmează o scurtă descriere a trendurilor actuale în politicile educaționale referitoare la limba educației în cazul copiilor romi, analiza fiind axată pe Strategiile Naționale de Integrare a Romilor în cadrul UE și implementarea acestora în statele membre. În final, cazul grădiniței bilingve Amare Rromentza, proiect pilot derulat în România, este evaluat în lumina considerentelor teoretice. Lucrarea concludă că educația bilingvă poate avea rezultate pozitive în practică și merită a fi luată în

considerare de către factorii de decizie politică.
Studiul poate fi accesat pe pagina web a [ECMI](#).

Kubik Bálint György - Pápay Boróka: The Boundaries and External Connections of the Hyperlink Network of Hungarian Websites in Romania. [Granițele și legăturile externe ale rețelelor hyperlink ale paginilor web maghiare din România] *Intersections*, 2017/1, pp. 76-95.

Abstract. Cercetarea de față se ocupă de rețelele de hyperlinkuri ale organizațiilor maghiare din România, examinează granițele sistemului organizational, precum și modurile în care actorii sunt conectați la alte organizații maghiare, românești și internaționale. Scopul cercetării a fost să combine cunoștințele sociologice clasice despre minoritatea maghiară și organizațiile ei cu teoriile rețelelor sociale și analiza hyperlinkurilor. Rezultatele arată că legăturile spre alte pagini web sunt numeroase, și membrii rețelei prezintă legături puternice atât cu paginile web în limba maghiară, cât și cu cele în limba română, însă majoritatea legăturilor externe sunt spre site-urile internaționale. Poziția structurală a actorilor din rețelele studiate nu este corelat cu distribuția conexiunilor externe, adică actorii au stabilit legături cu pagini web în limba maghiară și română, respectiv cu cele internaționale indiferent de poziția lor în rețea.

Articolul integral poate fi vizualizat pe pagina web a revistei [Intersections](#).

▪ proiecte, rapoarte de cercetare

Research for CULT Committee - Minority languages and education: best practices and pitfalls. [Limbile minorităților naționale și educația: bune practici și provocări] Report. European Parliament, Directorate-general for Internal Policies, Policy Department for Structural and Cohesion Policies, Culture and Education, May 2017.

Abstract. Raportul a fost elaborat la cererea Comitetului de Cultură și Educație al Parlamentului European și a fost efectuat de Centrul de Cercetare Mercator. Raportul furnizează o analiză detaliată a 13 cazuri lingvistice și are drept scop prezentarea situației educației în limbile minorităților din Europa. Sunt subliniate atât provocările, cât și indicații referitoare la cele mai bune practici. O atenție sporită este dedicată educației vocaționale și perspectivele de carieră. În final, raportul conține recomandări referitoare la modurile în care UE poate sprijini educația în limbile minorităților etnice. Între cele 13 cazuri se enumără și educația în limba maghiară din România.

Raportul poate fi accesat pe pagina web a [Parlamentului European](#).

▪ anunțuri

Convenția anuală ASN - Association for the Study of Nationalities, Harriman Institute, Columbia University, 3-5 mai 2018

Descriere. A 23-a convenție anuală ASN așteaptă abstracte într-o arie largă legată de nationalism, etnicitate, conflicte etnice și identitate națională în secții structurate pe regiuni geografice, Balcani, Europa Centrală, Rusia, Ucraina, Eurasia, Caucaz, Turcia/Grecia, și secțiuni tematice în domeniul studii de nationalism, respectiv migrație/diaspora. Disciplinele reprezentate includ științele politice, istorie, antropologie, sociologie, relații internaționale, studii de Securitate, geopolitică, economie, geografie, sociolingvistică, literatură,

noutăți

În cercetarea minorităților naționale din România
iunie - septembrie 2017

psihologie etc.

Termenul-limită pentru depunerea abstractelor: 26 octombrie 2017.

Mai multe detalii puteți vedea pe pagina web [ASN](#).

Biennial MESEA Conference, Universitatea din Graz, Austria, 30 mai - 2 iunie 2018

Descriere. Cea de-a 11-lea conferință bianuală MESEA - The Society for Multi-Ethnic Studies: Europe and the Americas poartă titlul *Ethnicity and Kinship: Interdisciplinary Approaches to Family, Community, and Difference* [Etnicitate și înrudire: Abordări interdisciplinare asupra familiei, comunității și diferenței]. Ariile tematice variate în care sunt așteptate propunerile de prezentare, precum și alte detalii pot fi consultate pe pagina web [MESEA](#).

Termenul-limită pentru trimiterea abstractelor: 15 noiembrie 2017.

▪ despre buletinul informativ Noutăți

Lucrările științifice și evenimentele incluse în acest buletin informativ nu constituie o listă completă. Cei interesați să coopereze la realizarea lui sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro. Cei care nu doresc să primească acest buletin informativ sunt invitați să ne contacteze în acest sens. Informații detaliate în legătură cu proiectul Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România și numerele anterioare ale buletinului informativ se găsesc pe pagina web a Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN), [aici](#). Pentru informații legate de proiectele derulate în cadrul ISPMN și publicațiile apărute la Editura ISPMN vizitați [pagina web a Institutului](#).